[https://doi.org/10.52240/1857-2367.2020.2\(21\).54](https://doi.org/10.52240/1857-2367.2020.2(21).54)

COLECȚIA DE CACTUȘI (CACTACEAE JUSS.) ÎN GRĂDINA BOTANICĂ NAȚIONALĂ (INSTITUT) „ALEXANDRU CIUBOTARU”

Valentina ȚÎMBALÎ, Sergiu ROGACICO
Grădina Botanică Națională (I) „Al. Ciubotaru”,
Chișinău, Republica Moldova

Abstract: During about 50 years, at the “Al. Ciubotaru” NBGI, the collection of plants of the Cactaceae family has been created and enriched, thus, now, at the end of 2020, it includes 985 taxa, in 141 genera. More than 50 % of the total number of taxa are able to reach the generative phase (flowering), and about 35-40% produce fruits with seeds. The basic method of propagating cacti is by seeds. Freshly collected seeds germinate over 3 to 11 days, but the seedlings grow and develop very slowly.

Key words: family, subfamily, taxon, species, cacti, collection, mobilization, introduction.

Familia Cactaceae Juss. este una din cele mai mari grupe de plante superioare, ea numără peste 3000 de specii. În serele Grădinii Botanice Naționale (I) “Al. Ciubotaru” este cea mai bine reprezentată – 985 taxoni, din 141 genuri, încadrate în 3 subfamilii [1,2]: *Peireskioideae* Schum. cu genurile *Peireskia* Mill. (4 taxoni); *Rhodocactus* Knuth. (1); *Opuntioideae* Schum. cu genurile *Quiabentia* Br.&R.-1; *Peireskiopsis* Br.&R.-1; *Austrocylindropuntia* Backbg. -7; *Braziliopuntia* Berger (1); *Consolea* Lem. (2); *Corynopuntia* Knuth.(1); *Cylindropuntia* Backbg. (2); *Grusonia* F. Reichb. (2); *Opuntia* Mill. (52); *Tephrocactus* Backbg. (1) și *Cereoideae* Schum. cu cel mai mare număr de genuri. Din această subfamilie cele mai reprezentative genuri sunt: *Mammillaria* Haw. (208); *Rebutia* Schum.(30); *Rhipsalis* Gartn. (33); *Astrophytum* Lem. (20); *Aylosteria* Speg. (17); *Cleistocactus* Lem. (17); *Copiapoa* Britt et Rose (17); *Coryphantha* Lem. (24); *Echinocereus* Engelm. (36); *Echinofossulocactus* Lawrence (19); *Ferocactus* Britt et Rose (21); *Gymnocalidium* Pfeiff. (40); *Lobivia* Britt et Rose (34); *Neochilenia* Backeb. (20); *Notocactus* Berger (23); *Trichocereus* Riccob. (14); *Turbinicarpus* Buxb. et Backeb. (11). Alte genuri sunt reprezentate printr-un număr mai mic de taxoni.

Completarea colecției are loc prin mai multe căi: schimb internațional de semințe prin intermediul Catalogului de semințe Index seminum cu diferite organizații cu profil botanic din lume, schimb cu colecționarii de cactuși și donații.

Perioada de înflorire a cactușilor este îndelungată, practic pe parcursul întregului an, însă cei mai mulți taxoni înfloresc primăvara-vara. Pentru a obține semințe calitative, fructele se recoltează când sunt bine coapte, de obicei din toamnă până în primăvară. Numărul de taxoni care trec în faza generativă (înflorire) variază de la an la an, dar constituie 50-60% din numărul total. Fructe cu semințe viabile formează doar 35-40%.

Metoda optimă de înmulțire a cactușilor în serele GBN(I) „Al. Ciubotaru” este cea generativă (prin semințe), dar se practică și cea vegetativă: prin detașarea plantelor tinere de la planta-mamă prin sădire în cazul prezenței sistemului radicular, sau înrădăcinare în substrat când acesta lipsește.

Colecția de cactuși a GBN (I) are o valoare de unicat pentru Republica Moldova și servește ca material demonstrativ pentru procesul instructiv-educativ al elevilor, liceenilor, studenților și masteranzilor.

Teza este realizată în cadrul proiectului „Cercetări privind mobilizarea diversității vegetale cu potențial ornamental pentru conservarea *ex-situ*”

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

1. Copăcescu S.V., 2001 – *Cactușii Monografie*, Editura „Ceres” București», 695 p.
2. Backeberg, N. 1979 - *Das Kakteenlexicon*, Veb Gustav Fischer Verlag Jena, 822 p.
3. *Методика фенологических наблюдений в ботанических садах СССР*, 1975- Москва, «Наука»